

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/104/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621200955
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8621200955.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a Mgr. Miloša Koleka, vo veci starostlivosti súdu o mal. E. F., F.. XX.X.XXXX, a mal. T. F., F.. XX.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., deti rodičov: matka E. U., F.. XX.X.XXXX, T. P. XX, T., a otec D. F., F.. X.X.XXXX, T. R. W. XX, o zverenie maloletých do osobnej starostlivosti matky, o odvolaní E. B. proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1P/94/2021-74 zo dňa 31.5.2022 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka (matka maloletých) sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletých do jej osobnej starostlivosti.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 9.12.2015 č.k. 5P/28/2015-25 tak, že :

Z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť u maloletých E. F., F.. XX.X.XXXX a T. F., F.. XX.X.XXXX, ktorú vykonával E. B., F.. XX.XX.XXXX.

Maloletí E. F., F.. XX.X.XXXX a T. F.P., F.. XX.X.XXXX sa z v e r u j ú do osobnej starostlivosti ich matky E. U., F.. XX.X.XXXX, pričom právo zastupovať maloletých a spravovať ich majetok majú obaja rodičia.

Otec maloletých D. F., F.. X.X.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých E. F., F.. XX.X.XXXX a T. F.P., F.. XX.X.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitných predpisov mesačne na každé dieťa vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých E. U., F.. XX.X.XXXX počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia do budúcnosti.

Styk otca s maloletými n e u p r a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 44, § 47 ods. 1, 2, 5, § 36 ods. 1, § 25 ods. 2, § 24 ods. 1, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 62 ods. 1-5, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že maloletí žijú dlhšiu dobu v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá zabezpečuje starostlivosť o maloletých v celom rozsahu. Stará sa o ich potreby, výživu, maloletí sú so svojou matkou spokojní a šťastní, obaja chcú s ňou ostať aj naďalej a s E. B. sa chcú stretávať, majú ho radi, no vyslovili, že chcú byť so svojou mamkou a táto im chýbala aj počas spolužitia s E. B.. Súd prvej inštancie zohľadnil aj to, že E. B. je po O. a zmenili sa jeho bytové podmienky, ktoré sú toho času nevyhovujúce na to, aby tam maloletí bývali. Je v záujme maloletých, aby im domáce prostredie, výchovu, starostlivosť zabezpečovala ich matka, ktorá má na to vytvorené vhodné podmienky. Preto súd prvej inštancie zhodne s návrhom kolízneho opatrovníka rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca maloletých súd prvej inštancie určil vyživovaciu povinnosť otcovi maloletých v minimálnom rozsahu, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitných predpisov mesačne na každé dieťa. Podľa zistení kolíznej opatrovníčky maloletých, otec mal poberať len dávku v hmotnej núdzi a iné majetkové a príjmové pomery otca sa nepodarilo zistiť. Preto je povinný prispievať na výživu maloletých detí aspoň v minimálnom rozsahu. Čo sa týka úpravy styku otca s maloletými deťmi, tento rodičia nenavrhovali upravovať. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania E. B.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie E. B.. Uviedol, že neboli splnené procesné podmienky, keďže nebol na súde vypočutý a nebol ani predvolaný. Má za to, že matka sa o deti nestará tak, ako sa má, čo by malo byť vidieť aj na školskej dochádzke maloletých detí a na ich prospechu. Závery kolízneho opatrovníka maloletých považuje za nesprávne. Uviedol, že podrobnejšie sa vyjadří k veci na hlavnom pojednávaní.

6. K odvolaniu E. B. sa vyjadril kolízny opatrovník maloletých detí. Zaslal veľmi podrobné vyjadrenie, v ktorom poukázal okrem iného na skutočnosť, že E. B. v mesiaci marec 2021 prekonal O., z dôvodu ktorého sa necíti dobre, je slabý, absolvuje lekárske vyšetrenia. Sám uviedol, že nezvládal starostlivosť o maloleté deti, pretože okrem bežnej starostlivosti je potrebné sa s maloletými deťmi pripravovať na vyučovanie. Na základe týchto skutočností sa dohodol s matkou maloletých detí, že pokiaľ sa jeho zdravotný stav nezlepší, bude ona zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Kolízny opatrovník vykonal niekoľkokrát šetrenie v domácnosti matky maloletých detí, pričom nezistil žiadne nedostatky. Čo sa týka námietok E. B. ohľadom nevhodných návštev v byte matky a požívania alkoholických nápojov, uviedol, že o tomto incidente bol informovaný. Opakovane vykonal šetrenie bytových pomerov na strane matky, ale aj na strane E. B., ktorý toho času žije v garsónke, ktorá je mestským nájomným bytom. K dispozícii má menšiu chodbu, sociálne zariadenie s vaňou a 1 miestnosť, ktorá slúži ako kuchyňa a obývací izba. V miestnosti je rohový rozkladací gauč, kde spí pán B. s maloletým E., keď príde na návštevu. Bytové podmienky sú skromnejšie, ale vyhovujúce. Čo sa týka šetrenia v prirodzenom rodinnom prostredí maloletých detí z dôvodu, že matka sa spolu s maloletými deťmi presťahovala, tieto posúdil ako vyhovujúce s ohľadom na maloleté deti. Matke maloletých detí bolo poskytnuté sociálne poradenstvo zamerané na adekvátne zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti a s ohľadom na spoločné trávenie voľného času, elimináciu požívania alkoholických nápojov a spoluprácu so školou a zaujímanie sa o výchovno-vzdelávacie výsledky maloletých detí. Maloleté deti oceňujú, že matka sa im venuje, pomáha im s učením, zaujíma sa o ich záľuby a podnikajú spoločné výlety, kde majú pekné zážitky, túžia byť s matkou. Vo vzťahu k účasti p. B. na pojednávaní poukázal na skutočnosť, že p. B. telefonicky oznámili termín pojednávania, ktorý bol vytyčený na 17.2.2022 o 8.30 hod. s tým, že p. B. prisľúbil, že sa pojednávania zúčastní. Má za to, že p. B. sa mohol zúčastniť na 3 pojednávaniach, a to 7.1.2022, 17.2.2022 a 17.3.2022, keďže v tom čase nikde nepracoval. Jeho tvrdenia, že nebol na pojednávanie predvolaný, sú teda nepravdivé. Čo sa týka tvrdení E. B. ohľadom školskej dochádzky maloletých, ktorá by mala byť pri starostlivosti matky zanedbávaná, uviedol, že z vykonaného šetrenia vyplynulo, že maloleté deti si riadne plnia povinnú školskú dochádzku aj napriek

väčšiemu počtu vymeškaných hodín z dôvodu choroby alebo karantény, sú všetky hodiny ospravedlnené matkou alebo pediatrom. Zdôraznil, že počas opakovaných šetrení v prirodzenom rodinnom prostredí a opakovanými pohovormi s maloletými deťmi neboli zistené výrazné nedostatky v starostlivosti o maloleté deti, ktoré boli spokojné, čisto a vhodne oblečené, s pozitívnymi citmi prejavovanými voči matke. Poukázal tiež na skutočnosť, že p. B. je poberateľom viacerých štátnych sociálnych dávok, poberá opakovaný príspevok, ktorý je poskytovaný náhradnému rodičovi. P. B. síce poberá štátne sociálne dávky v celkovej sume 801,42 eura aj napriek tomu, že nezabezpečuje náhradnú osobnú starostlivosť maloletým deťom. Má za to, že matka je schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť svojim maloletým deťom, čo už viac ako rok v plnej miere aj zabezpečuje na požadovanej úrovni. Poukázal, že názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

8. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol návrh navrhovateľky (matky maloletých detí) na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti.

9. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky E. B. je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 09.12.2015 č.k. 5P/28/2015-25 tak, že zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u maloletých E. F., F. XX.X.XXXX a T. F., F. XX.X.XXXX, ktorú vykonával E. B., F. XX.XX.XXXX a maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti ich matky E. U., F. XX.X.XXXX, pričom právo zastupovať maloletých a spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitných predpisov mesačne na každé dieťa.

10. Vo vzťahu k odvolacím námietkam E. B., odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného

vyhotovenia napadnutého rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tomto výroku dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku, preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty E. B. v odvolaní.

12. Mal. E. a mal. T. boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti E. B. rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 5P/28/2015-25 zo dňa 09.12.2015. Dôvodom zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti bolo, že matka svojim mal. deťom nezabezpečovala riadnu starostlivosť a výchovu. Stav u matky sa však v uplynulom období výrazne zmenil, matka deklaruje záujem starať sa o mal. deti a má na to vytvorené aj vhodné podmienky. Navyše, faktický stav v rodine mal. detí F. je taký, že matka svojim mal. deťom aj reálne už viac ako rok zabezpečuje osobnú starostlivosť na požadovanej úrovni

13. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že matka mal. E. a mal. T. má záujem sa o svoje mal. deti riadne starať a zabezpečovať im všestrannú starostlivosť. Matka má stabilné zamestnanie a má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť a všestranný rozvoj maloletých. So starostlivosťou o mal. deti jej pomáha jej matka.

14. Odvolací súd má za to, že už len vyššie uvedené skutočnosti sú dostatočným dôvodom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti vo vzťahu k mal. E. a mal. T., nakoľko má za to, že primárnym záujmom maloletého dieťaťa je vyrastať a byť v opatere svojich biologických rodičov, čo v prípade mal. E. a mal. T. je možné. Matka maloletých prejavila záujem sa o svoje mal. deti starať, má na to vytvorené aj vhodné podmienky a reálne sa o svoje mal. deti aj riadne stará, a to už viac ako rok.

15. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

17. Odvolací súd dáva účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona.

18. Navyše, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že to bol samotný odvolateľ, ktorý v dôsledku prekonaného O. a zlého zdravotného stavu sa dohodol s matkou mal. detí, že im bude ona zabezpečovať osobnú starostlivosť, pokiaľ sa jeho zdravotný stav nezlepší. Bol to práve odvolateľ, ktorý konštatoval, že už nevládal poskytovať starostlivosť mal. deťom, s ktorými bolo potrebné sa aj pripravovať na vyučovanie. V tomto ohľade je potrebné uviesť, že na strane E. B. došlo aj k zhoršeniu bytových podmienok, nakoľko v dôsledku finančných ťažkostí bol nútený presťahovať do garžónky, ktorá je mestským nájomným bytom.

19. Pokiaľ odvolateľ namietal nezáujem matky o svoje mal. deti a jej neschopnosť zabezpečiť im všestrannú starostlivosť, odvolací súd poukazuje na závery kolízneho opatrovníka mal. detí, ktorý opakovane šetril pomery v rodine mal. detí. Z jednotlivých jeho vyjadrení vyplýva, že matka svojim mal. deťom zabezpečuje všestrannú starostlivosť, mal. deťom pomáha s učením, zaujíma sa o ich záľuby, aktívne s nimi trávi čas. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje aj na sociálne poradenstvo zamerané na adekvátne zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti a s ohľadom na spoločné trávenie voľného času, elimináciu požívania alkoholických nápojov a spoluprácu so školou a zaujímanie sa o výchovno-vzdelávacie výsledky maloletých detí, ktoré bolo poskytnuté matke mal. detí a ktoré zjavne naplnilo svoj účel. Rovnako aj bytové podmienky matky boli zo strany kolízneho opatrovníka maloletých posúdené ako vyhovujúce, pričom v domácnosti matky neboli zistené žiadne nedostatky.

20. Vo vzťahu k námietkam odvolateľa ohľadom zanedbávania školskej dochádzky mal. deťmi, odvolací súd poukazuje na vykonané šetrenie kolízneho opatrovníka mal. detí, z ktorého vyplynulo, že maloleté deti si riadne plnia povinnú školskú dochádzku aj napriek väčšiemu počtu vymeškaných hodín z dôvodu choroby alebo karantény, všetky hodiny sú ospravedlnené matkou alebo pediatrom.

21. Vo vzťahu k námietkam odvolateľa, že súd prvej inštancie rozhodoval vo veci samej v jeho neprítomnosti, pričom nebol na pojednávanie predvolaný, a teda v konaní ani nebol vypočutý, odvolací súd poukazuje na obsah spisu, z ktorého vyplýva, že odvolateľ bol riadne a včas predvolávaný na pojednávania, pričom ak predvolanie prevzal, na pojednávania sa nedostavil a svoju neúčast' neospravedlnil, v prípade pojednávania nariadeného na 31.5.2022, kedy bol vyhlásený rozsudok vo veci samej, si odvolateľ predvolanie v odbernej lehote neprevzal. Uvedená námietka je s poukazom na fikciu doručenia nedôvodná.

22. S ohľadom na uvedené, má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie postupoval správne a v najlepšom záujme mal. detí, keď zmenil rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 9.12.2015 č.k. 5P/28/2015-25 a zrušil náhradnú osobnú starostlivosť vo vzťahu k mal. E. a mal. T.. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že matka už viac ako rok osobne zabezpečuje riadnu a všestrannú starostlivosť obom mal. deťom, stará sa o ich potreby a výživu a mal. E. a mal. T. sú so svojou biologickou matkou spokojní a šťastní a chcú byť s ňou aj naďalej, počas pobytu u E. B. im chýbala.

23. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CM ako vecne správny potvrdil.

24. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).